

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационния труд **ТЕХНОЛОГИЧНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО
СРЕД БЪЛГАРСКИТЕ STEM СТУДЕНТИ: РОЛЯТА НА
УНИВЕРСИТЕТА** (автор: проф. д-р Десислава Иванова Йорданова)

от

проф. д.с.н. Цветан Давидков - становището се изготвя въз основа на Заповед
РД-38-462 / 26-07-2022 г. на Ректора на СУ „Свети Климент охридски“

Текстът е дисертационен труд за присъждане на научната степен „доктор на науките“ по професионално направление 3.7 Администрация и управление.

Авторката е дългогодишен утвърден преподавател в катедра „Стопанско управление“ (СУ – Стопански факултет). Със стойностни публикации по темата на дисертацията. Тя е запозната много добре с актуалните изследвания в предметното поле на дисертационния труд. Предлага тип изследване, което няма предшественици в България.

Години наред проследявам работата върху този труд. Това е проект, който авторката замисля и осъществява упорито и целенасочено през последните 7 години. Той е продължение и развитие на солидните натрупвания и опит, които проф. д-р Десислава Йорданова притежава.

Оценката ми за дисертацията е положително – това е цялостно, добре защитено изследване, което се основава върху систематично познание за процеса на технологичното предприемачество; с акцент върху ролята на университетите за стимулиране и развитие на този тип предприемачество сред българските студенти от STEM специалности.

Полезни за концептуалното осмисляне на разглежданите проблеми са всички модели, върху които се изгражда системата и апарата на изследването – вж. Фиг. №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 табл. 3 – дисертационния труд). Безусловно интересни и полезни са: концептуалната рамка на университетското предприемачество (дисертационен труд, с. 107; фиг. 16); концептуалният модел на предприемаческите университети (пак там, с. 109,

фиг. 17). Всички базови теоретични схеми изграждат солиден концептуален фундамент на проучването. Ценно и обосновано е разграничаването на нагласи – целеви намерения – намерения за осъществяване – възникващо технологично предприемачество (ТП) – активно ТП. Към всяка от тези фази са обосновани и проверени изследователски хипотези, въз основа на които се доказва тезата на дисертационния труд: „... фактори, свързани с университета, влияят върху нагласите, намеренията и поведението за развитие на технологично предприемачество сред български STEM студенти“ (автореферат (бълг. – с. 12).

В хода на изследването са проверени *няколко групи хипотези*. Първите десет се отнасят до връзката между група фактори (предприемачески нагласи на университетските преподаватели; обучение по предприемачество; подкрепа за развитие на идеите; постижения в НИР; връзки с бизнеса) – от една страна – и вероятността за положителна нагласа за висока осъществимост + мотивация (желание) на студентите за нов технологичен бизнес. Резултатът е ценен и е добър ориентир за дефиниране на университетски стратегии, политики и мерки за стимулиране на технологичното предприемачество сред студентите от STEM специалностите. Следващите хипотези специфицират първите десет в зависимост от етапа на развитие на предприемаческия процес. Резултатите от проучването са представени стегнато, добре структурирано, разбираемо. Те са убедителни.

Претенцията за научни приноси може да бъде защитена. Приносите са както теоретико-методологически и методически, така също свързани с генерирането на стойностни емпирични данни, въз основа на които се получават добре обосновани резултати и ново знание. Последните са приложими в работата на университетите като основа за стратегии – политики – мерки за насърчаване на технологичното предприемачество; те са основа за обосноваване на последващи проучвания с висока добавена стойност.

Положително оценявам публикационната активност и качеството на публикуваните текстове върху темата на дисертацията на проф. д-р Д. Йорданова. Сред публикациите са: а) глава от колективна монография; б) три статии, индексирани в Scopus и/или WoS – на една от тях проф. д-р Д. Йорданова е самостоятелен автор; останалите две са в съавторство; в) в списъка са три статии, индексирани в други бази данни - №№ 5, 6, 7; г) още шест текста са добили публичност както доклади, публикувани в сборници от конференции (№№ 8, 9, 10, 11, 12, 13); д) текст № 14 е публикуван в мрежата ERENET.

При все че оценката на дисертацията и съпътстващите материали не изисква самостоятелно разглеждане на други страни от дейността на кандидата, подчертавам следното: проф. д-р Д. Йорданова е ангажирана дълбоко и цялостно с изследвания върху предприемачеството и развитието на преподаването; със създаването на подходяща инфраструктура за подкрепа на НИР в тази сфера и за подкрепа на стартиращи иновативни предприятия. Тя преподава, изследва, инициира нови академични програми и курсове; участва в национални и международни проекти и колективи и т.н. Тази експертност и отдаденост заслужава висока оценка и уважение.

Въз основа на казаното и предвид качеството на представения дисертационен труд и съпътстващите материали (автореферати на български и английски; публикации и др.), убедено ще подкрепя решение за присъждане на проф. д-р Десислава Иванова Йорданова на научната степен доктор на науките в ПН 3.7 Администрация и управление.

Желая успех!

София, 11-09-2022

Подпис:

(проф. д.с.н. Цветан Давидков)